

DOPISI

IZ RIJEKE.

«La fiara del libro» - Knjige se slabo H-taju i još slabije kupuju. Zašto? - Manasteriotti - zatvoren. - One tri.

Imali smo i mi ovdje našu «fiaru del libro». Tom zgodom držani su razni govori i priredbene konferencije, u kojima su iznesene stare jadicovke, da se danas knjige malo čitaju... I to nesamo na Rijeci već i u Trstu i posvuda u Italiji. A zacijelo bit će tako i drugdje, gdje više, gdje manje.

Koji je tome uzrok? Neki vele: knjige su dosta skupe, a novaca sve manje. Jest, ali i kino je dosta skup, pa ipak svi grnu o namo, da gledaju često i takove stvari, koje se gledati ne dađu. Držim dakle, da ne će ni skupoca biti svemu kriva. Neki vele, da je rat potrosao moždanima i oslabio ih, pa da se zato danas tako malo čita. Ne vjerujem. Knjiga ima sva sila i svake ruke i za svaki mozak. Ima i takovih, da ih mogu mirno čitati i oni, što nemaju ni mrva mozga.

Ima ih, koji vele, da je knjiga ubila glupa i nesavijesna kritika, kojim ubila dasuje dane često barataju sve same zelena, nevješta pera. To su mišljenje izrijeli mnogi govornici protestujući najoštrije protiv takove «kritike», koja u najviše slučajeva nije drugo no izljev nemoćne zlobe i crnog neznanja.

Ima, istina, «kritičara», koji u svojim «kritikama» dan po dan prospavaju i takove budalaštine, kakvih ne bi napisao nijedan od onih pisaca, što ih te delije kritikuju, ali ja svejedno držim, da ni ta ni sva slične rabote ne mogu mnogo da utječu na manju ili veću prodaju knjige. Dali takovi «kritičari» nešto hvale ili kude - zato nitko ne pita, jer ono, što oni pišu gotovo nitko ne čita. Danas se u novinama najprije traži, da se je tko ubio, objesio, ako je gdje izgorio kakav grad ili nastao kakav veliki skandal, ako je koju «svježicu» od kinematografa zabolio trbuh u - dakako - čita se i podlistak, to će reći onaj veliki roman, što se vuče kroz cijele godine i priča strašnim ubojstvima, o prevarama, o otrovanjima, o grijehima, što ih onda milijuni i milijuni čitalaca požudno gutaju. Vrio su riječko oni, koji čitaju uvodnike. Ovdje na Rijeci poznaju jednoga samoga. To je neki starić, koji se je i juče u kavani približio jednome drugome stariću i lijepo ga pozdravio, no onaj drugi ni čuti, tako je bio u dubljenju u čitanje ne znam već koje novine. Došnjak sjedne i počeka, dok ovaj svrši, da ga onda upita, što ima danas nova u uvodniku ili kako se to talijanski - po starinsku - kaže: «articolo di fondo».

No, «cossa dixe l'articolo de fondo?» - upita došnjak, pošto je onaj-svršio s čitanjem.

Ma - me par, che e se sposaa... odgovori prvi, koji je, kako ste i sami pogodili, čitao podlistak, neki strahovito dugi roman sa dva debela naslova.

Ne može se dakle reći, da svijet ne čita. Čita, ali podlistke, romane o gričkim i drugim vješticama, o pustolovnicima s kriminalnim zapletajima, o tajnama i oher-tajnama itd. - to se čita, dok knjige, vrijedne i valjane knjige gnjnu u izlozima ili u sanducima na tavanu ili u porudrumu.

Rabent sua fata libelli! - što bi se lije-polo moglo prevesti: došao je vrag i po knjig-letu to nam, o neke potvrđuje i slučaj s onim beogradskim pjesnikom Poljanskim. Taj mlada pjevač nije kao drugi pjesnici: on je neki «zenitisa». On pjeva za ljude, koji se još nisu ni rodili. Po svijetu ima još takovih pjesnika: pametno pišu, ali ih ni vrag ne razumije. Tako je pisao i onaj Poljanski ili Micić, ako već hoćete da znate, koje mu je pravo ime. Svoje pjesme štampao je u dvije tri knjige, i prodao ih knjižarama na prodaju. Kad tamo nitko ne će da kupuje, a knjige se gomilaju jedna za drugom, knjižari se tuže, da im otimlju prostor, te moj Poljanski - ili bolje Micić - kupio je jednoga dana sve svoje knjige, strpao ih u vreće, pa s njima na voz, te ajde po glavnim ulicama Beograda i dijeli knjige badava svima i svakomel! To je bilo pravo čudo za Beogradjane, pa što će što ne će - uzeli su, što im se badava nudjalo i u nekoliko sati, Micić raspačao sve svoje knjige, a da nije za njih utjerao nijedne pare. Ovo je dokaz, da bi se uz malo truda i nerazumljive knjige mogle da proturaju u narod, ali - dakako - besplatno, mukte, badava. To bi bio prvi knjižarski sajam, kome bi već unaprijed bio osiguran najbolji uspjeh.

Ipak je ovo žalosno, i ne znam, kuda sve vodi. Nema boljeg druga i prijatelja nego što je knjiga, pa ipak - koliko ih ima, te za nju mare.

Drugi osobito interesantnih novosti na Rijeci nema. Neaku dublju senzaciju pobudilo je nenadano uapšenje E. Manasteriotti, koji je bolje poznat pod nadimkom «Neskolet». Mjesna «Vedetta» priča da se je uvijek družio s nekim starim Austrijancima... U stanu mu je izvršena premetačina. Riječki list natuča nešto o nekakvoj krađi - no dosada se još ipak ne zna za pravi uzrok, zašto je čovjek uapšen.

One tri: Poznao sam jednoga čovjeka, koji mi se je jednog dana hvalio ovako:

- Vidite, Rokac, meni se ne može više ništa da dogodi.

Kako to? - upitam, a on meni: - Evo ovako: Što sam imao novaca, to sam izgubio na burzi. Imao sam kuću, i nju mi je razorio vatra. Imao sam auto - odnijeli su mi ga lupci. Imao sam ženu - i ona mi je utekla s nekim mojim pisarom. Vjerujete li vi, sada, da se meni više ne može ništa da dogodi? - Aj može, rekoh ja; može se, na priliku dogoditi, da vam se žena vrati. I tako je, čini mi se, i bilo...

Ona druga: - Po riječkim ulicama ima dosta automobila, koji uzalud čekaju, da ih tko najmi za kakav bliži ili dalji put. Tako, kad se juče neki lijepo odjeveni gospodin, po govoru Madžar, približio onom nepreglednom nizu automobila, što se sa čoška Adamečeva trga pružio u nedogled prema Sušaku, svi su ga šoferi okružili nudjujući mu u jedan glas svak svoj auto. Kad se ona navala malo stišala, upitao je onaj gospodin: - Molim vas, koliko se plaća za auto od Rijeke do Opatije? - Petdeset lira - odgovoriše jednoglasno šoferi.

- Hvala vam, gospodo, to sam vas pitao, samo da znam, koliko ću pristidjeti, ako idem onamo pješke... - To reče i ode.

Ona posljednja: - Danas sam vidio Micelina u nekakvom novom klobuku. Čestitao sam mu: - Baš lijep klobuk! Imate li ga već du-go? - upitah.

Micelin odvrati: - Zapravo, kupio sam ga negdje u proljeće 1919. Iduće godine dao sam, da mi ga očiste a godine 1921. zamijenio sam mu staru vrpču novom, i otada sam ga čuvao kao u glavi oko. God. 1924. i 1926. dao sam, da mi ga opet očiste i onda - to je bilo juče - netko mi ga je u kavani promijenio... A možda sam to učinio ja sam - dakako - nehotice. Rokac.

IZ VELIH MUN.

Suša i ljetina. - Krbun. - Sajam i rasipnost. Već je prošio dugo vremena, da vam se mi iz Velih Mun ne javljamo. To nam opadite, imali smo naime dosta posla. Sada poslovi svršavaju, no ove godine izgleda, da nam trud ne će doneti željenog uspjeha.

Spremlim smo čita, pak vidimo, da nam nije zemlja, dala ono što smo očekivali. Malo nam je čita ove godine urudilo. I drugo će slabije biti, jer grozna suša vladala i našim krajem, a mi uzalud molimo kišu. Kiše nema, te nema.

Morati ćemo ove zime, kako smo već pisali raditi mnogo u šumama, ako našeg «karbuna» hoćemo li nekako da preživimo. No, i s ugljem smo lanske godine mnogo bolje prošili nego li ćemo ove. Lanskosmo zime prodavali ugljen po 50 lira kvintal, dok sada predviđavamo, da ćemo ga ove zime prodavati po 30 lira.

No, uza sve te naše poteškoće i breme-na, moramo istaknuti, da smo premalo štedljivi s novcem. Istom negdje zaradimo jednu liru - već gledamo gdje ćemo je potrošiti. Peku nas valjda novci ili ih nepodnašamo. Da vas o tome uvjerimo ovo, da vam navedem, što se kod nas pred kratko vrijeme dogodjalo.

U petak, 22. julyja, kao po običaju svake godine, častila se je u našoj župnoj crkvi svetiteljica za Veje Mune, Male Mune i Zejane - Sv. Marija Magdalena. Narod se je sakupio u crkvu i oko crkve u velikom broju. Čak iz udaljenih sela došli su mnogi na slavu.

Kao po običaju odmah su šarlatani nanjušili taj naš blagdan, i eto ti u Vele-Munom doklapišaju našta manje nego dva vrtuljka, ili kako bolje naš narod naziva je «ringešpila». A da vidite kako se je naš neuki narod dao na tu ludoriju vi biste se zgražali. Sve se je vrtjelo, vi biste izgledalo sve šenuto. Razumije se, da je vlasnik te ludorije napunio svoj žep novcem, koji je krvavim znojem stečen.

Osim ovoga, bilo je i drugih raznih šarlatana, koji su imali razne riskanete igre na koje su naši mladići gubili ogromne svote, jer su mnogi bacali odjedanput po 5 ili 10 lira.

Poslije podne bio je opet ples, koji je također požderao lijepih para. Onako, preko izračunano može se reći, da je toga dana u Velim Munama bačeno potpuno u ludu par hiljada lira.

A ne bi li bilo bolje, da je taj novac ostao doma, za sve one velike potrebe, koje je naše siromaha kojećku imaju.

Majke i ocevi proklinju tako često, da nemoju čime da kupe ni najpotrebitije stvari, dok su im kćerka i sin na dan sal-ma odnijeli lire stricu Martinu na Ringešpilu.

Tako su dakle prošli naši veseli dani. Sada su opet došli dani ozbiljni i žalostni. Stariji plaču za lirama, a oni nekoi koji su prebili nogu ili stomili ruku, jer je i toga bilo, jaču.

«Tudja zemlja ima svoje Ne poznade jade tvoje.»

«Tudja zemlja ima svoje Ne poznade jade tvoje.»

Kuda hodimo draga braćo! Na drugu stazu treba da krenemo. Mladež bi se morala uvatviti razumnijeg života i knjige ta nam je čitanjem će doći do spoznanja dobrog i razumnoga života, štedljivosti i rada. - Mandel.

IZ ALTURE.

Ljetina. - Suša.

Napokon sam dobio malo vremena, da vam pošaljem par crtica.

Poželi smo i povrtili te ćemo sada iza tolikog dela moći malo otpočnuti. Ljetina nije toliko slaba, kako se je mislilo. Pšenica je dobro urodila usprkos suši, koja ove godine vladala. Osobito oni, koji su upotrebili umjetni gnoj i izbrano sjeme, imaju lijepi prirod. Naši ljudi se napokon uvjeriše o velikoj koristi umjetnog gnoja, te su odlučili za buduću sjetvu nabaviti veću količinu.

Ova će godina biti ipak vrlo teška za našeg poljodjelca. Cijene su njegovim proizvodima u razmjerju s drugima vrlo pale, osobito žirni, a uz to suša je uništila sasvim krumpir i kukuruz, da ne će biti ni štjenama. Što će naš siromah, kad dodje zima, komu je to jedina hrana? Mnogi su, koji će morati kupovati za se i za blago. Otkuda će smoci novaca za sve to, a gdje je sve drugo? Ako prodaju žirinu čime će obradivati zemlju i tko će mu dati novaca da lupi drugu. Sve sama zamršena pitanja.

Sve to a i velika vrućina, koja vlada uzrok je, da je plesna epidemija u Alturi sasvim popustila. Naši mladići vole, da ih na kupanje; što je mnogo korisnije za njihovo zdravlje, a i za žep. Djevojke nisu sporazumne s time, ali će se već pručiti. Alturac.

IZ ROŠČINE.

Suša. - Škola u Kotlima.

Držimo, da vam neće biti žao, gospodine uredniče, da vam se javimo sa par crtica. Ne ćemo vam se tužiti kako on znanu ženske, ali ipak i mi muži ćemo reći: suša ova zadekla nam strašno udarac. Ne kiši i ne kiši, pak - dušu u se! Jednog dana bilo sve pripravno za kišu, i kišilo istočno od nas, ali kod nas samo par kaplica. Opet vjetro i toplo.

Još nešto. Prošlog tjedna bila je kod nas iz Bužeta komisija glede škole u Kotlima. Došao bužetski podoštari sa tajnikom te sa školskim ravnateljem, koga je pratio učitelj Ziganic. Komisija je odabrala staru kuću u selu za novu školu; učitelju bi se priredio stan u drugoj kući. Već davno se agitira s jedne i druge strane da se ustanovi škola u Kotlima. Lile su molbe naokolo za potpise. I kako se vidji, otvorit će se budućom školskom godinom u selu škola.

IZ ČIČARIJE.

Gospodarstvo. - Šume. - Narodna zla. - Dečovi.

Gospodarsku krizu, u kojoj leži cela Istra, osjeća kruto i naša Čičarija. Već sam pogled na nju pruža bednu sliku. Kamenita čička polja već nakon kraćke sušane žege osjećaju subotu, a tadan dana bez kiše donose sušu. Bregovi, koji opkoljuju polja pokriveni su golim kamenjem, što čini letnu žegu nesnosnijom.

Nekok lepe čičke šume usled neracionalnoga krčenja sve više istezavaju, a time danas nestaje glavne privrede narodu. Zadnjih godina počelo se ipak sa posumljivanjem naših kamenitih bregova, je lepo napreduje. Ta posljednji je čast Zemlja sve više istezava među kamenjem, te se gubi u bezbrojnim kraškim ponorima. Do nekoliko godina postalo bi zasadjivanje nemogućim. Čini se da smo ipak uvideli krivnju naših otaca, koji su se bezrazložno opirali zasadjivanju tobož da ne će biti dovoljno paše za stoku. Nekoji su Golčani paše radi ošte oporbe i navale na šumara proveli nekoliko meseci u tamnici.

Ima kod nas i drugih zala, koja pogoršavaju zlo stanje. Novac, koji se teškom mukom, u znojima i kradu zaslužuje, seljak zapije, tobož da zaboravi na teški život i na jade i nevolje, koje on pruža. Mladež, kada bi se u tom pogledu podudarala sa starijima, zapije i na plesu potroši sav novac, makar drugi dan i gladan bio.

U nekim selima se pače ni devojke ne susrežu od vina. U nedjelje i blagdana dolaze sa mladićima u susjedno selo, tu pijaju, pa se kasno u noć kući vraćaju.

Narode! Mi živimo još nekakvim prošim načinom života. Barem trošimo prema mnogo većim dohocima nego ih u istinu imamo. Neznamo udesiti potrošak prema dohocima. U tome leži sva naša nevolja. Zar ne vidimo u okolini svojoj naroda, koji bi nam morao biti primer kako treba živeti? Malo požrtvovnosti i malo više trezvenosti, a kod mladeži mesto ljubavi prema rođenjuju grudi i radu!

Bilo je kadkada i težih momenata. Bilo je dana nevolje, bede i velike gladi, ali narod naš, naši dedovi tvrdi kao domovina njihova nisu očajavali. Zapustali su domovinu svoju i u ona vremena bez željnicima i valjanosti česta, te na ledjima svojim u daleki svet ocat (jesi) nosili. U bebi su živeli, ali se ipak sa radošću u sreću pod svojom slalom pokrivenu «strinu» vraćali, jer su spoznali da

«Tudja zemlja ima svoje Ne poznade jade tvoje.»

«Tudja zemlja ima svoje Ne poznade jade tvoje.»

«Tudja zemlja ima svoje Ne poznade jade tvoje.»

«Tudja zemlja ima svoje Ne poznade jade tvoje.»

Franina i Jurina

Jur.: Ca ti se ne čine, Jurino, da su jami va našoj Čičarije dale malo glavu onemu Pikuliju? Va Trsto Jur.: Mora neč i on pisat. Da ne bi ga čital?

Jur.: Razumem, ma ako nima ču dr pisat nego za jami, neka i on za butugu.

Jur.: Tu pak nimaš ni ti pravo! I ja moru bit interesante. I da ti pravo čem, ja bim se kadegod volit nar rit na predzamu jamu nego na kovega takovega čoveka.

Jur.: Je, ma to ga nima niš z onem. bim te ja otel pitat. Jur.: A ča to?

Jur.: Otel bim znat, ako j' istina one «Pikulij» piše, da su najme va on jamaš zakapani neki silni beči? Jur.: Ja teh beči još nisam videl, moglo bi ih bit tamo zakapaneh, ne?

Jur.: A ki ih je neutra zakopal? Jur.: Ča ja znam ki! Ljudi. Nekada bilo svega i svatešar: sada bi udril dan neprijatelj, sada drugi nikad ni bilo mira ni sigurnosti, pak ljudi, od straha, da ih ki ne pokrva zakopavali zlato i diamanti i be ako su ih imeli.

Jur.: A ki su bili ti neprijatelji, kel se va Čičarije bali? Jur.: To su bili najviše Turki. Oni su staro vreme već puti prihajali bli Čičarije i veruju mi, da nisuz za ne.

Jur.: Ma «Pikulij» piše i za nekako brigantit, ki da su naskakali na punike, osobito na one, ki su se voz po ceste od Reki va Trst. I ti razboj-niki da su od straha, da ih ne bi u- vili, zakopali zlato i druge vredn stvari va jami, kel ima po Čičarije dosta. Kasneje su ti razbojniki pog-nuli ale od puški ale po pržuneh, tako nisu imeli vremena, da otk-paju oni ukradeni beči po oneh je mah.

Jur.: I to je moguće. Jur.: Ma - naš je narod po oneh str-nah tih i Bogaboječ... Jur.: Je - ma va ono grdo, crno vrem su više manje svi narodi i svi ljud va svete imeli kosmateju drugu neg-ča ju imamo danas mi drugi. Pak be ti govori, da su oni razbojniki bili naši ljudi! Ono su mogli bit i Nemci i Majeri i ki zna ki još. To ti je najm- bilo va vreme Napuljijana. Bog zna kakoveh grdeh Jerudin i landrove su njegovih ljudi za sobum dovukli kada su onc prejš to i toliko let pre kampanali v Reku! Svakako je moralo bit neč grdo, kada je Napuljio nov maresajli Marmon po svah op-činah od Reki do Trsta dal zaklica- onc svoju stranu patentu proti raz-bojnikom i onih, ki njim pomažu.

Jur.: A ča j' pak bilo va toj patentu? Jur.: Tu je najpre stalo, da su općin odgovorne za sve kradje i ubijstva ka bi se dogodila va njihovem teri-torije.

Jur.: Bravo, po moju puru! Ča j' općin-kriva, ako... Jur.: Čekaj! Druga točka od one paten-ta bila je ova: Ako va nekem komuni-tati ale razbojniki naskećo na put-niki, pak ih okradu, svi općinari one općini te morat skupit meč sobum onoliko beči, koliko su ih tati ukradi-li i dat ih putnikom.

Jur.: Ta je pak još lepia! To j' bila sa-krabojiska pravica! Jur.: Čekaj! Treta točka: Ako se j' va nekod općine zgodilo jedno ubojstvo, ljudi od one općini, recimo dva puta onoliko, koliko ih je bilo ubijenih, zet ih sa sobum va Trst i zapret ih kako taoca va pržun.

Jur.: Ma to je strašno! Jur.: A sada čuj još i ovu: Kada bi raz-bojnika ulevili i odsudili na smrt obesili bi ga na kakovo stablo, kraj samega sela, i tu bi moral ostat vi-seć nekoliko vremena Općinari su

Razborita majka

je ona, koja daje svojoj djeci Cacao de Jong's, da ih uzgoji jake i zdrave. Taj je kakao prvovrsno oporavno sredstvo za djecu, starije i one, koji se oporavljaju od bolesti.

Suša u Pazinštini.

I Pazinština osjeća sušu veoma jako. Poljodjelstvo naročito trpi. Kiša ne dolazi, sve je užasno suho.

No, koliko osjeća okolica sušu, toliko je osjeća i grad, jer je u zadnje vrijeme ostao gotovo bez vode. Stanovništvo je u velikoj brizi, jer su rezervoari gotovo prazni, a voda u njih lagano kaplje. Boje se, da će se dogoditi kao g. 1919 kada je zbog pomanjkanja vode vodovod bio zatvoren od augusta do januara. Svi gledaju u nebo za oblacima, a oblaka nema.

Tvornica sardina u Banjolama.

Dne 28. julijsa na svečan je način u Banjolama kod Pule, otvorena tvornica za prepariranje starih sardjela i sardina. Tu je tvornicu tam otvorio comm. Parodi, industrijalac iz Genove.

Poznato je, da na Puljštini, a naročito na jugu, vlada velika nezaposlenost. Pučanstvo se je sve dalo na ribarstvo, no od toga slabo može da živi. Bude li ova nova industrija u Banjolama uspjela i bude li vlasnik znao da radi ne samo za svoju ličnu korist, nego i za dobrobit tamošnjeg siromašnog pučanstva, tvornica sardina mogla bi doskora postati važno vrelo zarade, a moguće kasnije i blagostanja. Vidjet ćemo što će vrijeme kazati.

Zakon o službama talijanskih državljana u drugim državama.

«Gazzetta Ufficiale» od 16. julijsa 1927. donijela je jedan zakon o normama, kojih se mora držati svaki talijanski državljanin, koji u jednoj stranoj državi stupa u kakvu službu.

Svaki onaj državljanin, koji želi u inozemstvu primiti jednu službu kod vlade ili kod jedne vladine ustanove, kod kakvog međunarodnog zavoda ili javnog ureda, mora to najprije javiti ministarstvu vanjskih poslova u Rimu, ili pak odnosnoj talijanskoj diplomatskoj vlasti u stanovitoj državi. U toj prijavi mora se točno označiti u kakvu se službu stupa, i koji su uvjeti prijema.

Vlada može, da zabrani svojem državljanu, da primi jednu stanovitu službu, a može i da pozove onoga, koji već ima službu, da tu službuпусти.

Na tu zabranu ili poziv ne može se rekurirati. Onaj, koji se ne bi držao zabrane vlade kažnjava se globom od 1000 do 5000 lira. Odsuda ima posljedicu i privremeno isključenje iz svih talijanskih javnih ureda.

Ako državljan ostane u službi i iza formalnoga poziva da službuпусти u određenoj roku, kažnjava se zatvorom od 3 mjeseca do 1 godine. Osim toga izgubi lako i državljanstvo, ako se radi o službi kod ustanova, koje su direktna emanacija inozemne vlade, međunarodnih zavoda ili javnih ureda.

Državljanin, koji se sada nalaze u sličnim službama bez dozvole vlade, moraju to javiti ministarstvu izvanjih poslova u Rim, ili pak diplomatskoj ili konzularnoj vlasti svojega kraja u inozemstvu, u roku od 6 mjeseci po objavi ovoga zakona. Poslije se moraju podvrići odlukama, koje će im vlada poručiti. Za njih vrijede također već pomenuke kazne.

Konfinkacija vlasnika kuća.

U zadnje se vrijeme po svoj Italiji vrši strogi nadzor nad vlasnicima kuća, koji su počeli biti nezastitljivi, pak iskorištavaju svoje bijedne žrtve, stanare. Naročito je po većim gradovima pitanje kućevlasnika na dnevnom redu. Vlada je izdala posebne odredbe za zaštitu stanara, pak je odredila stroge kazne za one vlasnike kuća, koji se tih odredaba ne bi držali. — Te kazne se i provodjaju.

Tako je pred nekoliko dana aretiran i poslan na konfinkaciju od dvije godine Marco Finzi vlasnik kuća u Trstu. On je bio poznat gulikoža, a imao je pod sobom 1300 obitelji, kojima je dizao namamnu kad mu se je prohtjelo, upravo bezdušno. Bio je optužen, da tim svojim postupanjem radi protiv smjernica vlade, koja nastoji iz svih sila provesti borbu protiv skupoći, te da sije nezadovoljstvo, koje je opasno za javni mir i red. — No, ova osuda, nije jedina. Već je u Italiji više nesavjesnih gulikoža osuđeno, a još je mnogih njih na koje će doći red, ne samo u vrstama vlasnika kuća, nego i drugih, trgovaca i špekulanata.

Raspust «Djačke Matic»

U srijedu, dne 27. julijsa, došli su u ured «Djačke Matic» u Trstu agenti javne sigurnosti, te su javili odboru odluku oblasti, kojom se društvo raspusti s razlogom, da je djelovanje dru-

štva bilo protivno nacionalnom redu države. Upozorujemo na ovo one studente iz Istre, koji su namjeravali slati molbe Matici. Društvo je raspušteno, pak su prema tome i njihove molbe uzaludne.

Nadzor nad trgovinama.

Vlada je odredila svojim podređenim organima, neka strogo paze da svi trgovci u državi drže cijene robi, koju prodaju, u skladu s bitkom oko gospodarskog poboljšanja. Oni trgovci, koji se ne budu držali reda imaju se strogo kažnjavati. — Organi, koji su zato određeni, naročito po gradovima, strogo nadgledaju sve vrsti trgovina, pak je na primjer u Puli već na desetine nesavjesnih trgovaca denunciiramo zbog kršenja reda, koji je vlada naredila.

Vihor u Ciciariju.

Suša je silno pritisla i Ciciariju. Sav ovaj naš pusti i kameniti kraj leži pod suncem popaljen i mrtav. Tužna slika. Ljudi se vuku između onog vrela kamenja, čudeći se nebu, koje je vedro i bez najmanjeg oblaka.

Neki dan je pak za Ciciariju bio dan iznenadjenja. Najednput počne puhati neki čudni vjeter, koji se uskoro pretvori u pravcati vihor ili «šijun», koji je počeo pred sobom sve mesti, da je bila strahota. Razumije se bez štete nije prošao, nego je dapače nario i velikih šteta.

Na poljima između Lančišta i Podčaga ležalo je požeto žito u kupovima, i to mnogo žita. Na svakom je polju bilo po nešto «šijuna» je preko tih polja pricao takovo silom, da je digao snopove žita i razneso ih na daleko i široko. Poslije, iza kako se je vihor stišao pružala se je na tim poljima slika njegovog učinka. Žito je bilo razbačano izmješano, otučeno. Što je najvažnije ni za onu malenkost, koja je ostala nije se moglo ustanoviti kome pripada.

Osim toga nario je vihor i još više manjih šteta. Sve u sve, nije bio ugodan. Ostavio je jaki trag iza sebe, i nedaj Bože drugogal!

Nešto za naše Zadrugе.

Dne 25. jula je gosp. kom. Cavallieri, puljski prefekt, sazavao u prefekturkim prostorijama u Puli vrlo važan sastanak, važan za talijanske i naše zadrugе. Prisutni su bili senator Cherstch, gospoda on. Mraz i on. Blucaglia, avv. Giulio Tamagnini, on. Associazione Nazionale delle Casse Rurali del Regno, gosp. dr. Bregato i gosp. Oskar Rossi za Civica Cassa di Risparmio u Puli, gosp. Lustricati za Banca d'Italia, za Istituto Federale delle tre Venezia predsi. Max Rava i glavni direktor Friederichsen, tajnik dr. Rocco, i mnogi drugi, za razne druge ustanove i urede. Mnogo se raspravljalo i pretresalo o zadržnom pitanju u Istri; osobito o načinu kako da se likvidira talijansku Federazione dei Consorzi industriali ed economici dell'Istria u Poreču, koja je raspuštena dekretom min. fin. od 12. jula 1927. br. 123.792. Razumije se, da se govorilo i o našim zadrugama po Istri, koje su začlanjene kod Zadržne Zveze u Trstu.

Poslije dugog raspravljanja na predlog prefekta odlučili su prisutni:

- 1) da komesar, koji likvidira porečki Zadržni Savez ima da vrši reviziju kod njegovih članica;
- 2) da se svi suvišci u gotovom od raznih zadržna, začlanjenih kod porečke Federacije moraju uožiti kod Civica Cassa di Risparmio u Puli;
- 3) da se gosp. Tamagnini iz Rima, koji je glavni tajnik Associazione Nazionale delle Casse Rurali del Regno d'Italia, preporuča da svom silom i žurbom poradi oko toga;
- 4) da se u Puli osnuje jedan odsjek navedene Associazione Nazionale delle Casse Rurali;
- 5) da se alogene t. j. naše istarske zadrugе odijele od Zadržne Zveze u Trstu i pripoje Asociaciji preko njezinog puškog odsjeka, kako je odlučeno pod točkom a);
- 6) da Civica Cassa di Risparmio čim prije pristupi osnovanju jedne podružnice u Poreču;
- 7) da se komesaru likvidatoru raspuštene porečke Federacije naloži da sazove zastupnike zadržna, začlanjenih jednom kod porečke Federacije, i da s dotičnog sastanka uz pomoć jednog delegate rimske Associazione delle Casse Rurali budu razjasnjeni i tumačeni glavni principi i kriteri, koji imaju da vladaju kod nove sistematicije istarskih zadržna. Ti su principi ovi:
 - a) da se talijanske i alogene (t. j. naše) istarske zadrugе stope u jedan jedini zadržni pokrajinski organ, odvisan od Associazione Nazionale delle Casse Rurali. Raspust porečke Federacije je u vezi sa već prije toga određenom sistematicijom alogenih zadržna;
 - b) da u unutarnjem svojem poslovanju zadrugе imaju autonomiju; njihova je sigurnost za uloške kod centralne kase veća, kad poslove iste na mjesto slabe porečke federacije obavlja jaka Civica Cassa di Risparmio u Puli;
 - c) da se sistematki i temeljito riješi problem agrarnog kredita za Istru uz pomoć Federalnog Zavoda za Tri Venecije u Mlecima.

Zaključci, primljeni kod tog sastanka,

bili su drugi dan saopštenj jednom zastupniku uždru zadržna znanja i ravnanja radi.

BURZA.

Dne 3. augusta moglo se je na tršćanskoj burzi dobiti za: 1 engl. liru šterlinu 88.75 do 89.25 talij. lira; 1 dolar 18 do 18.30 lira; 100 austrijskih šilina 250 do 268 lira; 100 jug. dinara 31.85 do 32.85 lira; 100 franc. franaka 71.22 do 72.92 lira; 100 švicarskih franaka 351.85 do 355.85 lira.

Izdavač, direktor i odgovorni urednik: IVAN STARI
Tisak: TISKARA „EDINOST“ U TRSTU.

NAJBOLJE VRELO!

Kod nakupa ljetne i zimske robe (odjele) svih vrsta cipela, klobuka, kapa, košulja, kišobrana, kravata, flnog štota, svih vrsta platna za košulje i odjele, te pokućstva svih vrsti i cijena, obratite se na jedino domaće i najjeftinije vrelo

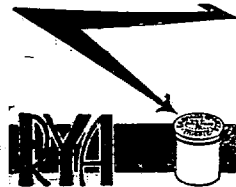
M. KOREN & Co. - PAZIN
(Corso pred proštitjom)

Automatski klaviri
Za gostione - hotele
plesne dvorane
za kuću

KAKAO De Jong's, holandski, za prednost radi njegove kvalitosti, izvornosti i kakovosti.

KURJE OČ
(kale)

liječi brzo i uspješno mast

Farmacia Sponza
TRST - Via Tor S. Piero 10 - TRST

Čuvajte se patvorina!
Mast Rya možete dobiti u svim ljekarnama.

E. PECENCO, TRST - VIA MUDA VECCHIA 3
(iza magistrata)

Strojevi za šivanje, vezenje i pletenje
Adler - Neumann - Junker & Ruh
najbolji za običej i obrt.

Bezplatno podučavanje za vezenje. Potrebittue za stroj. Popravci. Opostava motornog pogoda
Stara trošanska, tvrdka, ustanovljena 1869.

Succ. ANTONIO CIGLITIRA
Ljesna trgovina - Uvoz i izvoz
SKLADIŠTE LJESNA POD ŠKEDNJEM - TRST

DAJTE PREDNOST
holandeskom kakau
DE JONG'S
radi njegove izvornosti i izvrsne kakvoće.

Zahitjevojte ga
: : svuda : :

Dušična umjetna gnojiva
Seljački proizvodi
dobivaju se kod
Remigio Fragiacomо
commissione e rappresentanze
TRIESTE - Chiadino in Monte - Villino 342 Rione del Re.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA
Telefon: 5-18 Podružnica u Trstu: Via XXX Ottobre, 11 Telefon: 5-18

PODRUŽNICE:
Gorica, Brežice, Celje, Maribor, Cernomelj Kranj, Ptuj, Logatec, Novomesto, Prevalje, Stovsehj-gradec, Rakek, Metković, Split, Novi Sad, Sarajevo

CENTRALA u LJUBLJANI
Dionička glavnica i pričuva:
60.000.000 dinara.

Bavi se svim bankovnim poslovima. Prima uloge na uložne knjižice, te ih ukamauje sa 4 1/2%, a uloge na tekuće račune sa 5% neto. Za otkaz vezanih uložaka plaća postoitke po dogovoru. Izvršuje burzne naloge i daje u najam sigurnosne kubitje (SAFES)

KS Blagajna je otvorena od 9-12, i od 14-16 sati